

sindikata biciklista

Bicikl – bitan sastojak održive mobilnosti

HAK-ov stručni skup Održiva mobilnost
Zagreb 14.5.2015.

Davorin Belamarić

Udruga sindikat biciklista

- Poboljšanje uvjeta za korištenje bicikla kao efikasnog, održivog i zdravog prijevoznog sredstva – za sve dobne i socijalne skupine
- Gradski promet kao efikasno kretanje **ljudi**
- Održiv razvoj i održiva mobilnost

Udruga sindikat biciklista

- 2000 / 30 / 1 ljudi
- EU projekt Bike2Work
- EU projekt Danube Cycling
- Pedalafest 2012. i 2014.
- Pokušaj suradnje sa svim relevantnim subjektima – različit uspjeh
  - IZT, Hrvatske ceste, MPPI, DCC, Metković, udruge u regiji, škole, fakulteti
  - Zagreb – Energetika, Zdravlje, Obrazovanje, Invalidi, četvrti; MUP, SUP, ECF, vrtići, HAK
  - Zagreb – Promet, Ceste, ZG Cycle Unit

Biciklom do održive urbane mobilnosti

- Zašto je bicikl odlično rješenje?
  - Za one koji ga voze
  - Za cijelu zajednicu
- Situacija u Zagrebu
- Što Zagreb radi?
- Taj neodoljivi automobil
- Prijedlozi za poticanje razvoja

Prije svega...

- A o čemu mi uopće razgovaramo?

Tko su biciklisti?

“problem biciklista ...sigurnost biciklista ...
zahtjevi biciklista ... nezadovoljstvo biciklista
...”

“Biciklisti ne poštuju prometne propise...”

“Šta vi biciklisti tražite?! A kak’ vi to vozite?!
Jučer me je jedan biciklist zrušil na pločniku!
Recite vi tim vašim biciklistima da prvo ...”

Tko su ti biciklisti?

- Stranka, sekta, pleme, tajno bratstvo...?
- Ljudska podsvijesna reakcija – analogija plemena ili životinjske vrste

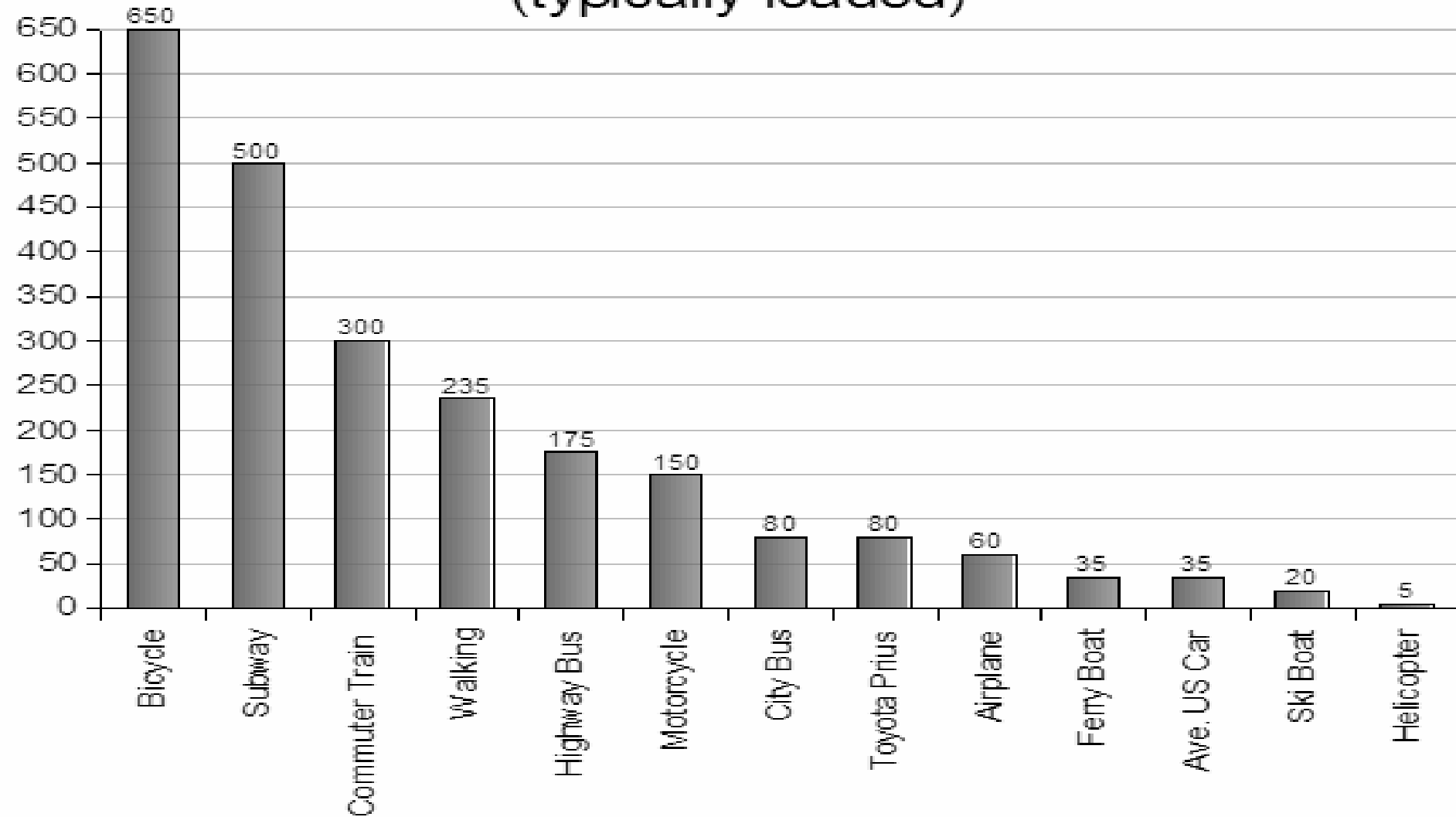
O čemu govorimo?

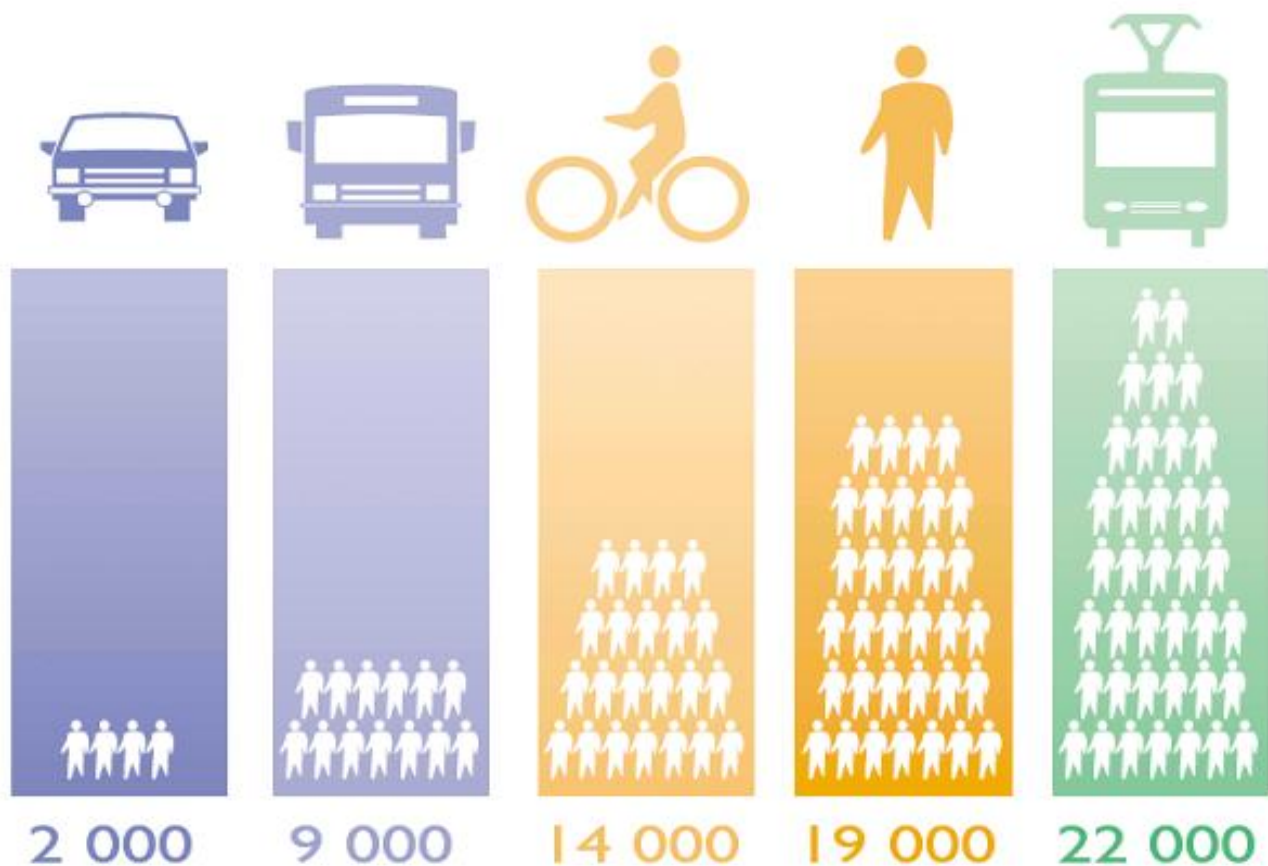
- Korištenje bicikla za kretanje po gradu
- Ljudi mijenjaju prijevozna sredstva
- Biciklist je svaki građanin ~~koji~~ kada koristi bicikl
- Kratanje biciklom po gradu mora biti dostupno svima jednako dobro kao i
  - Javni prijevoz
  - Pješaćenje
  - Osobni automobil

Efikasnost pojedinih prijevoznih sredstava (PMPG - putnik milja po galonu)

Passenger Miles per Gallon (typically loaded)

Iskoristivost
gradskog
prostora za
razna
prijevozna
sredstva

Broj ljudi koji mogu proći prostorom širokim
3,5 m u urbanom okruženju kroz sat vremena

Prednosti povećanja korištenja bicikla za cijelu zajednicu

- Manji pritisak automobila na javni prostor
- Manje prometne gužve
- Manja potrošnja goriva, manje zagađenja
- Manje prometnih nesreća
- Manji troškovi zdravstva
- Veća kvaliteta života u gradu
- Veća produktivnost
- Manji troškovi prometne infrastrukture
- Manji troškovi kretanja

AZO: Promet zagađuje zrak u Zagrebu, Sisku, Osijeku, Kutini i Sl. Brodu, vozite bicikle!

 HINA

10:11

 Vijesti

 Ispiši

U Zagrebu, Sisku, Osijeku, Kutini i Slavonskom Brodu zabilježene su povećane koncentracije lebdećih čestica sitne prašine, koja nepovoljno utječe na zdravlje ljudi. Izvor emisija tih čestica je promet pa je zbog toga Agencija za zaštitu okoliša preporučila uvođenje alternativnih načina prometa, kao

što je primjerice biciklistički te uključivanje željeznice u gradski promet.

Zašto volimo bicikl?

- Efikasan u gradu: brzina, dostupnost
- Rekreacija, zdravlje
- Jeftin
  - Nabava
  - Održavanje
- Ekološki odgovorno prijevozno sredstvo
- Tišina, sloboda, “vjetar u kosi”

What is the full cost of this commute?

King George Skytrain Station

HOW MUCH DOES THIS 5KM COMMUTE COST SOCIETY IF YOU...

DRIVE

You contribute charges/taxes.
Society pays for emissions, the infrastructure you drive on, noise pollution, congestion and the risk of an accident.

driving costs society **\$2.78**

BUS

You contribute fares.
Society pays for emissions, infrastructure, operation costs, noise pollution, congestion and the risk of an accident.

bussing costs society **\$0.38**

WALK

You contribute savings to the healthcare system and improved productivity from exercise.
Society pays for the risk of pedestrian accidents.

walking saves society **\$1.08**

BIKE

You contribute taxes on bicycle gear and maintenance, savings to healthcare system, improved productivity from exercise.
Society pays for risk of bike accidents.

biking saves society **\$0.75**

HOW MUCH DOES THIS 5KM COMMUTE COST YOU IF YOU...

DRIVE

You pay for travel time, operating costs (fuel, maintenance, tires, insurance, license and registration, depreciation, financing), your risk of an accident.

driving costs you **\$6.47**

BUS

You pay for wait time, travel time, fares, your risk of an accident.

bussing costs you **\$8.00**

BIKE

You pay for travel time, operating costs (bike gear, maintenance), your risk of an accident.
You gain health and longer life expectancy from exercise.

biking costs you **\$3.70**

WALK

You pay for travel time, your risk of an accident.
You gain health and longer life expectancy from exercise.

walking costs you **\$7.93**

Fraser Hwy & 156 Street

Situacija u Zagrebu

Distribucija prijevoza u Zagrebu

2010 (ZZPUGZ)

Kako potaknuti razvoj biciklističkog prometa?

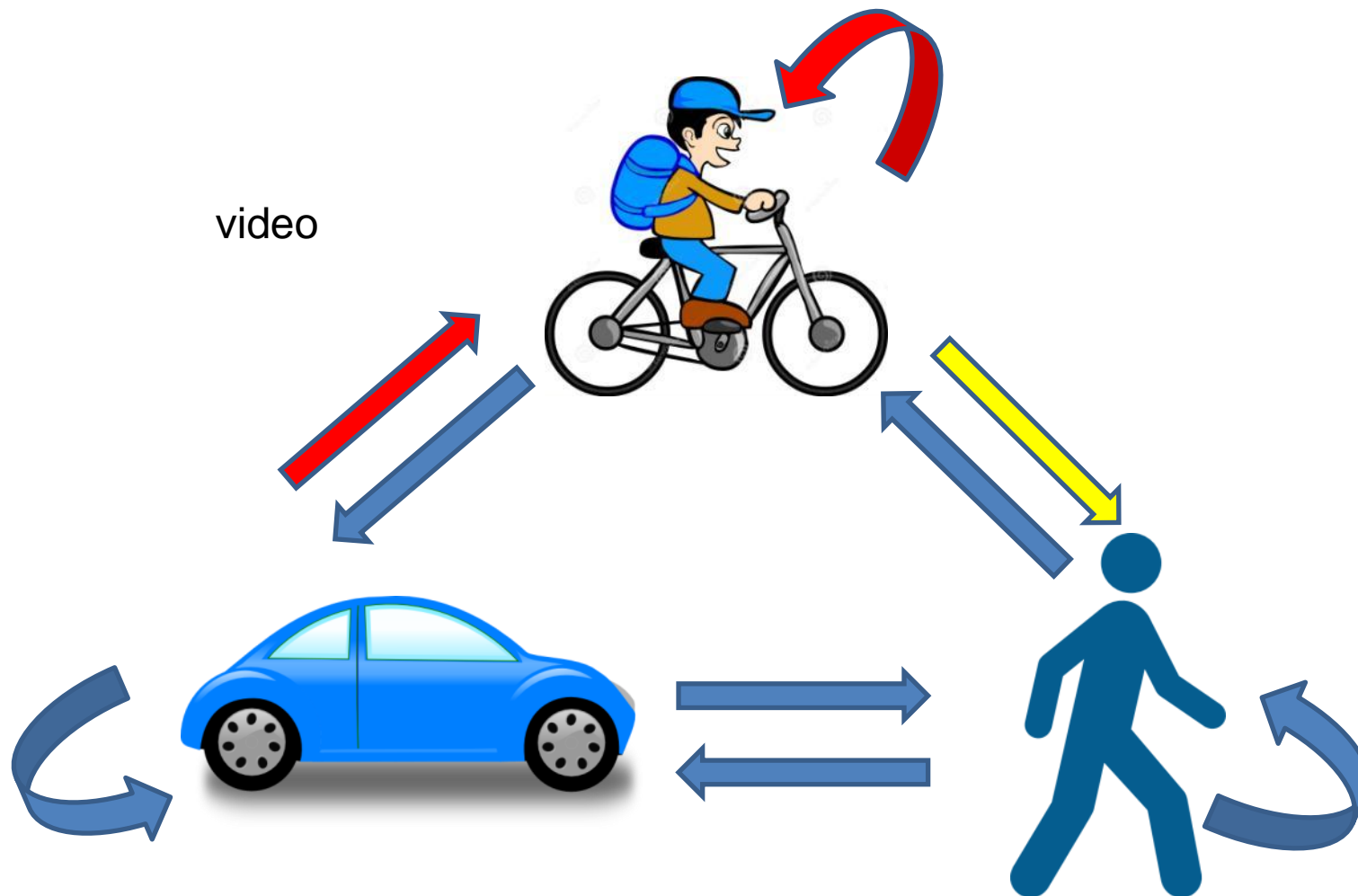

Promocija

Efikasnost

Sigurnost

Sigurnost biciklističkog prometa

Više informacija

<http://sindikاتبiciklista.hr/wp-content/uploads/2015/05/AK-Siget-2014-04-23-prezentirano-i-objasnjenja.pdf>

Opći model sigurnosti biciklističkog prometa

Kažnjavanje zbog vožnje biciklom po pločniku

Ponašanje	Green	Blue	Red
Znanje	Green	Blue	Red
Stavovi	Green	Blue	Red
Infrastruktura	Green	Blue	Red
Regulativa	Green	Blue	Red

Treba raditi na svim razinama
i za sve grupe

Akcije i prijedlozi novih akcija

Ponašanje	Polijske akcije – optimirati: svjetla, divljanje, guranje	Polijske akcije – probati	Polijske akcije – uvesti: razmak, prednost
Znanje	edukacije, 14-18! Bic. Karta ZG Razjašnjavanje HAK	informiranje	Suradnja SB i HAK-a, HAK revija, auto škola , propisi
Stavovi	Zagovaranje solidarnosti	Prihvatanje biciklističkih staza	Suradnja SB i HAK-a, HAK revija
Infrastruktura	Sigurnosne rupe Održavanje Povezivanje, dovršenje...	Dovoljno mjesta za pješake Prijelazi preko bic. staza	Vidljiva i propisna signalizacija Prijave, inspekcija, eskalacije
Regulativa	Pravilnik o bic infra i signalizaciji, ZSCP	Novi pravilnik o signalizaciji	Prijedlozi ZSCP, nastavak razvoja

Prijedlozi Sindikata biciklista u javnom savjetovanju za Zakon o sigurnosti cestovnog prometa (4/2015)

Prijedlog SB:

- 1,5 metar razmaka
- ne više od 20 km/h razlike brzine

Očitovanje MUP-a:

“... predložene odredbe ne pridonose povećanju razine sigurnosti najranjivijih sudionika u prometu.”

Problemi biciklističke infrastrukture u Zagrebu

1. Opasnost nepropisne signalizacije
2. Opasnost zbog stalnih prekida staza
3. Opasnost nedefiniranog vođenja bic. prometa
4. Opasnost od zapreka na stazama
5. Semafori diskriminiraju biciklistički promet
6. Nedostatna i nefunkcionalna parkirališta
7. Tek je dio grada dostupan biciklističkim stazama
8. Loša kvaliteta staza - sukob s pješacima
9. Staze se ne čiste od snijega

1 Opasnost od nepropisne signalizacije

Is crtavanje prijelaza godinama stoji nedovršeno - vide se oznake (HeinzeloVA/Vukovarska)

Nesreća na tom križanju 17.1.2015.

2 Opasnost zbog stalnih prekida staza

ZBOG LOŠE INFRASTRUKTURE I NEOPREZNE VOŽNJE BICIKLISTA
U manje od 24 sata na raskrižjima teško stradalo dvoje biciklista

29
nesreća biciklista dogodilo se
od siječnja do ožujka 2015.

Sindikata biciklista već je upozoravao Grad

Prometni stručnjaci slažu se da Grad ne ulaže dovoljno u staze i prijelaze za bicikliste

2 Opasnost zbog stalnih prekida staza

video

(križanje Vukovarske i Hrvatske bratske zajednice)

1, 5 ili 17 biciklista dnevno koji krše propise je individualan subjektivni problem

1000 biciklista dnevno koji krše propise je problem sustava

“Kralj je bio vrlo dobar pa je izdavao razumne zapovijedi.

Ako zapovijedim generalu da se pretvori u morsku pticu i ako me general ne poslušā, onda to nije generalova nego moja pogreška. “

3 Opasnosti nedefiniranog vođenja biciklističkog prometa

Zeleni val / Savska
Traka odjednom nestaje
A što dalje ???

4 Zapreke

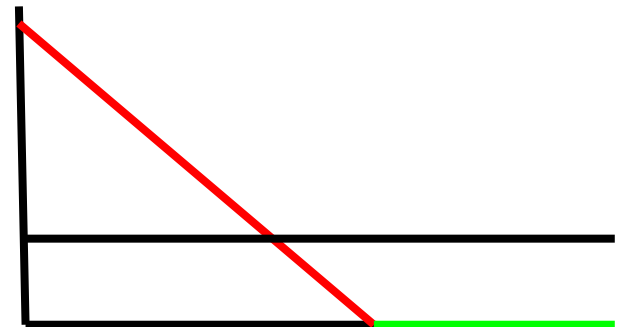
5 Diskriminacija od semafora

65 sekundi crveno
45 sekundi zeleno

Prosječno vrijeme čekanja

19 sekundi

Segment 1
75 s crveno
35 s zeleno

Prosječno vrijeme
čekanja **26 s**

Segment 2
40 s nakon fragmenta 1
Segment 3
15 s nakon fragmenta 2

Prosječno vrijeme
čekanja **48 s**

Segment 4
vrijeme čekanja **70 s**

Ukupno prosječno vrijeme

čekanja: 144 s   **7,5 puta duže!**

6 - Nefunkcionalna parkirališta

Zagreb

Primjer izostanka suradnje
Loša i preskupa rješenja tvrdokorno
opstaju i nakon dogovora
500-1000 kn po parkirnom mjestu
za jedan bicikl (ili kotač)

<http://sindikاتبiciklista.hr/zagrebacke-spirale/>

Metković

Primjer odlične suradnje
150 kn po parkirnom mjestu za
jedan bicikl

<http://sindikاتبiciklista.hr/primjer-dobre-prakse-metkovic-ima-nove-klamerice/>

7 – Ograničena dostupnost

BICIKLISTIČKE STAZE / TRAKE NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

Biciklističke staze/trake na području grada Zagreba (Gradska uprava - Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet - Sektor za promet i ceste)

8 – Kvaliteta staza

9 – Čišćenje snijega

Što Zagreb radi?

Osniva radnu skupinu
impresivne veličine i sastava

Obećava “što bolje uvjete”

Gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić dao je puno podršku ovom hvalevrijednom projektu i pozvao sve zainteresirane da postanu dio gradskog tima i da se odluče na bicikl za kretanje gradom, a Grad će za njih osigurati što bolje uvjete za to.

Zadovoljava se projektima
skromnog dosega

Nastavlja preuveličavati
podatke o infrastrukturi

Prema riječima koordinatorice projekta Darinke Jug, Zagreb ima **260 km biciklističkih staza**, u zadnjoj godini pokrenut je i projekt **Biciklom na autobus**, kao i brojanje prolazaka biciklista

Zašto ponavljamo loša rješenja?

Rubnjak spušten prošli tjedan i to samo na mjestu gdje NIJE biciklističke staza.

Obrazloženje: "Nema prelaza bic. staze preko ceste pa ne treba spustiti rubnjak"

Zašto ovako?

- Inkomodiranje automobila?
- Zaštita vozača automobila od krivnje za nesreću?
- Sigurnost biciklista?

Što Zagreb (ne) radi?

Promocija

Stvara dojam da je Zagrebu zaista stalo do razvoja bicikliranja

Efikasnost

Ne ulaže u razvoj infrastrukture

Nastavlja s lošim rješenjima

Sigurnost

Ne sanira sigurnosne probleme

Ne održava postojeću infrastrukturu

Koji promet ...

- ... najefikasnije koristi gradski prostor i financije?
- ... trenutno ima najlošije uvjete?
- ... najviše koristi zajednici?
- ... razvijaju suvremeni napredni gradovi?
- ... Zagreb tvrdi da želi razvijati?
- ... ima u Zagrebu posebnu radnu skupinu (18 ljudi, Gradonačelnik)
- ... **ne razvijamo sustavno?**

Nama se biciklistički promet *dogđa*, najviše kao posljedica osobne motivacije

GUP Zagreb 2007.

“Dugoročni cilj je da se najmanje dvije trećine svih dnevnih putovanja odvija javnim prijevozom i nemotoriziranim oblicima putovanja.”

... smanjenje putovanja osobnim automobilom za oko 1/3

... biciklistički promet 15%

Paradigma automobila

- “... promet zagađuje zrak”
- “... tramvaj i semafor za pješake dodatno usporavaju promet”
- “pješački semafor se ponekad pali i nekoliko puta u pet minuta”

Zeleni val – Trg kralja
Tomislava

Jedini prekid zelenog vala i
opasnost za pješake i
bicikliste

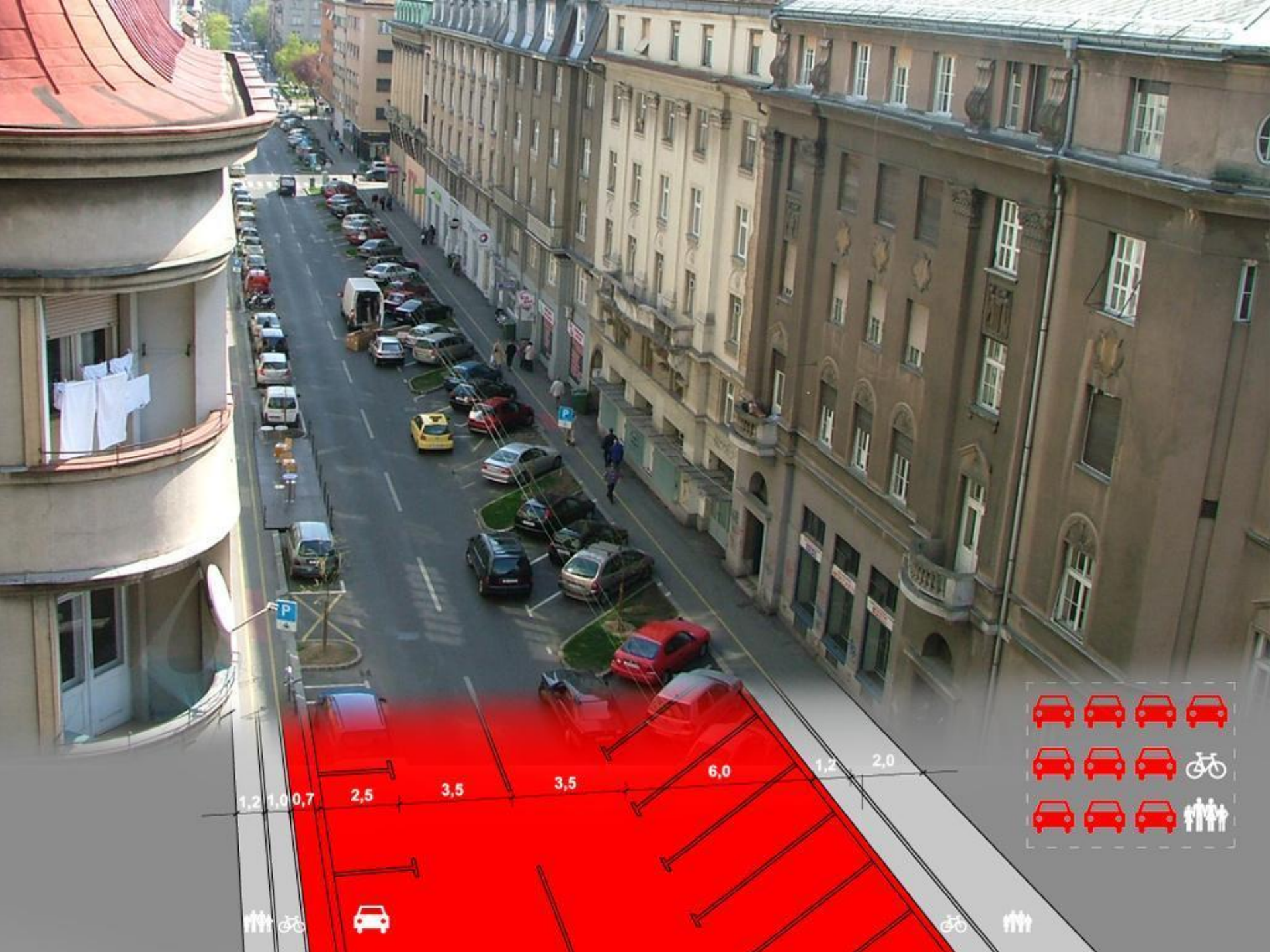
Jesu li dva parkirna mjesta
za aute zaista važnija?

“Nažalost nema mjesta”

1.2 1.0 0.7

2.5

3.5

3.5

6.0

1.2

2.0

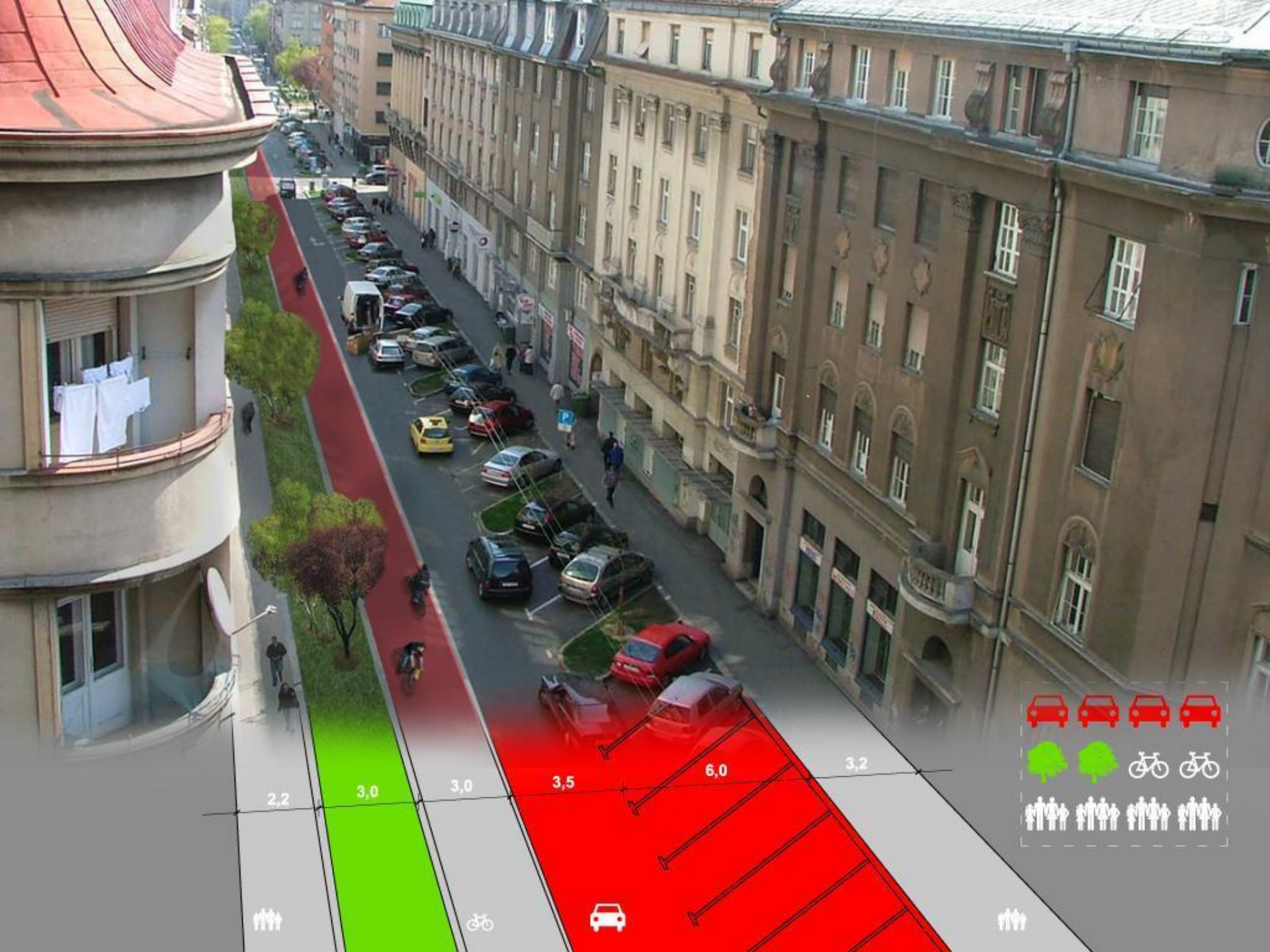

2,2

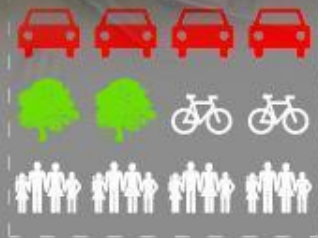
3,0

3,0

3,5

6,0

3,2

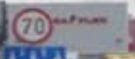
MADRA DEVERA

GLORY 14
ZAGREB
SUBOTA, 8. COLAK
((((( )))
REMY BONJASKY vs MIRKO CRO COP
BUDIMERSKI STADIJON - GLAZNIK POČETAK NA VEŠTAK

PRIMA
← 2 km
Priatelj mog doma!
POS Naselje, Sopsnica - Novi Jelskovec

GENO

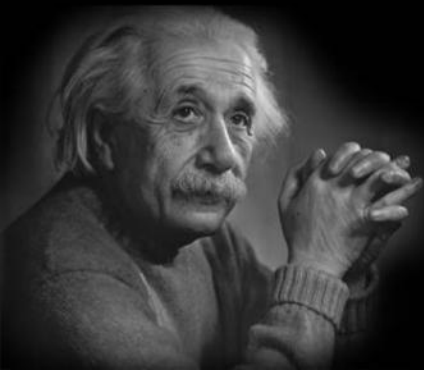

“... u Bauerovoj ulici,
nadzorom 08.12.2014.
nije zatečeno niti jedno
nepropisno parkirano
vozilo. po pitanju
"blokiranja" biciklističke
staze kako ističete u
upitu...”

(iz odgovora Gradskog ureda)

<http://sindikاتبiciklista.hr/sto-radimo/suradnja-s-gradskom-upravom/>

**We can't solve
problems by using the
same kind of thinking
we used when we
created them.**

Albert Einstein

German Theoretical-Physicist

(1879-1955)

QuoteHD.com

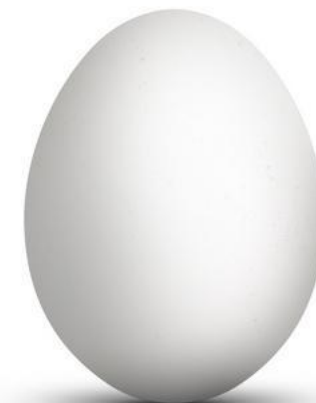
Ne možemo riješavati
probleme koristeći isti
način razmišljanja kojim
smo ih stvorili

Ne razvijamo biciklističku infrastrukturu zato što malo ljudi koristi bicikl.

Malo ljudi koristi bicikl zato što ne postoji prikladna infrastruktura

Zagreb: nek se prvo pojave biciklisti

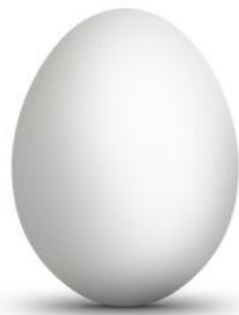
Zagovara korištenje bicikla
European Cycling Challenge

Broji promet

Jesu li važniji rezultati
ili njihovo mjerenje?

Jedan drugi grad: prvo infrastruktura

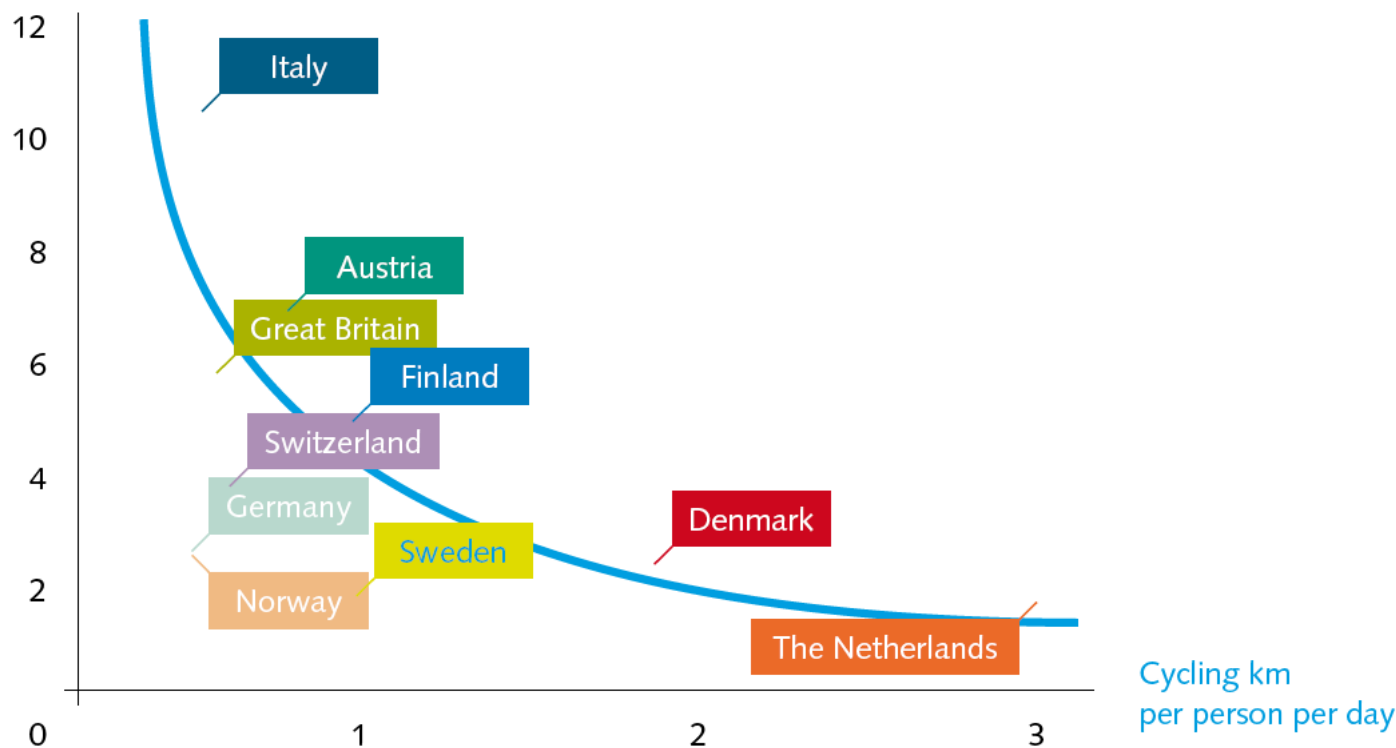
Mogući otpori zbog neznanja i nerealnih strahova

- Neće se više smjeti voziti auto Svi imamo izbor
- Koliko to košta? Štedi troškove
- Bicikli će sve više smetati “prometu” Bolja iskoristivost
- Bit će više nesreća kad ljudi krenu masovno voziti bicikl Krivo: “Safety in number”
- Ja u autu neću više biti “cool” To je kriterij iz 1950.

Sigurnost utječe na korištenje ali i obratno

Killed cyclists
per 100 million km

Odnos između stradavanja i kilometraže na biciklu

Tko i kako može to promijeniti?

“Potrebno je cijelo selo da se odgoji dijete.”

(afrička poslovice)

- MinP, MUP, MZOŠ, Lokalna samouprava, HAK, biciklističke udruge, biciklističke trgovine, mediji, građani, ...
- Stručnjaci urbanizma, prometa, sociologije, psihologije, građevine, managementa, komunikacije, ...

Problem ili izazov?

- Vizija
  - Strategija
  - Promjena paradigme
  - Vođenje promjena
  - Odlučnost
  - Suradnja
  - Stručnost
-
- Razvijati te sposobnosti kroz izazov ili čekati da nam se spontano pojave?

